

ปัญหาการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ในการป้องกันและปราบปราม
การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

นางสาวธัญนิตย์ ต้นไพศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS OF CONSPIRACY PRINCIPLE IN THE ENFORCEMENT OF
HUMAN TRAFFICKING LAW

Miss Thunyanit Tunpisan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511374

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

โดย

นางสาวธัญนิตย์ ตันไพศาล

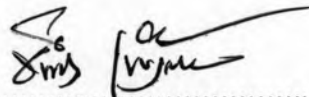
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

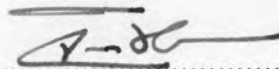
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโญภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

นางสาวธัญนิตย์ ตันไพศาล : ปัญหาการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์. ((PROBLEMS OF CONSPIRACY PRINCIPLE IN THE ENFORCEMENT OF HUMAN TRAFFICKING LAW) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ 205 หน้า.

ในปัจจุบันปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยและประชาคมโลกกำลังเผชิญอยู่ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวประเทศไทยจึงร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักการสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy Principle) แต่พบว่าการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้หลักการดังกล่าว ในเรื่องต่อไปนี้เป็น ปัญหาการตีความเรื่องขอบเขตของการตกลงกัน การกำหนดลักษณะนิยามความหมายของการค้ามนุษย์ ที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ, ปัญหาในด้านรูปแบบและวิธีการของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เนื่องจากหลักการสมคบกันกระทำความผิดเป็นมาตรการทางกฎหมายซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการนำมาใช้ในการปราบปรามอาชญากรรมที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ในขณะที่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของไทยมิได้มีรูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมเพียงอย่างเดียว ปัญหาประการสุดท้ายคือ ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องพยานหลักฐาน การรับฟัง และการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานโดยตรงเป็นไปได้ยาก ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้มีแนวทางและมาตรการเพิ่มเติมเพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคจากการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy Principle) มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและลดอุปสรรคในการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาบังคับใช้ของประเทศไทย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5085986234 : MAJOR LAW

KEYWORDS : Conspiracy / Problems In Enforcement Of Human Trafficking Law

Thunyanit Tunpisan : PROBLEMS OF CONSPIRACY PRINCIPLE IN THE
ENFORCEMENT OF HUMAN TRAFFICKING LAW. ADVISOR : ASSOC.PROF APIRAT
PETCHSIRI Ph.D., 205 pp.

At present, the human trafficking problem is one of the most urgent problems which Thailand and international community are confronting. To solve this predicament, Thailand has signed the '2000 UN Convention Against Transnational Organized Crime and the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Woman and Children.' As a result, Thailand is required to legislate national laws to comply with the Convention and the Protocol. Thailand has, therefore, promulgated the Act on Enforcement of Prevention, Suppression and Punishments of Human in 2008.

This new Act contains provisions that apply conspiracy principle. However, this research finds that the application of conspiracy principle to the enforcement of Human Trafficking Law is faced with many problems. There are obstacles in construing the legal definition of terms of agreement, particularly the lack of clarity of Human Trafficking definition and the problem in establishing the acts of Human Trafficking. As the conspiracy principle is the one of the most successful legal instrument in the enforcement of Organized Crime, it may not have the same effect on non-organized criminals. Especially, when Human Trafficking in Thailand are committed by individual perpetrators. Finally, the last problem involves the difficulties in obtaining direct evidence of Human Trafficking. From the reasons above; this thesis proposes that the guidelines for applying conspiracy principle are needed. Guidelines and legal instruments, if appropriately constructed, can be used to solve the problems of using legal principles and to increase the efficiency of enforcement apparatus as well.

Field of Study : LAW

Academic Year : 2008

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ท่านได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียนและได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำชี้แนะตลอดการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญะภาส ที่ท่านได้กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน และท่านอาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาของท่านในการรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำ คำชี้แนะ ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอัยการวิรัช จิระแพทย์ ท่านอัยการประวิทย์ ร้อยแก้ว ท่านอรรรณพ ลิขิตจิตถะ และ พ.ต.ท.ปัญญา ชะเอมเทศ ซึ่งทุกท่านได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ รวมทั้งได้กรุณาเอื้อเพื่อเอกสารอันเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของคณะนิติศาสตร์ที่ได้ให้ความรู้กับผู้เขียนตลอดช่วงระยะเวลาที่ผู้เขียนได้ศึกษาอยู่ในคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ร่วมชั้นเรียนที่ได้ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปันความรู้ รวมทั้งเอกสารประกอบการเรียนตลอดระยะเวลาที่ได้มีโอกาสศึกษาร่วมชั้นเดียวกัน และบุคคลอีกท่านที่ผู้เขียนขอถือโอกาสขอบพระคุณ ณ ที่นี้ คือ นางช่อทิพย์ รื่นนาม ผู้ซึ่งเป็นทั้งหัวหน้า พี่สาวที่น่านรักและผู้ให้โอกาสและกำลังใจผู้เขียนเสมอมา

สุดท้ายผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความรัก และความห่วงใยของพ่อกับแม่ที่มีให้กับผู้เขียนมาโดยตลอด ซึ่งเป็นกำลังใจที่มีค่ายิ่งต่อผู้เขียน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	สมมติฐานของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	วิธีการดำเนินการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ	5
2	องค์กรอาชญากรรมเกี่ยวกับการค้ามนุษย์กับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย	6
	2.1 อาชญากรรมกับองค์กรอาชญากรรม	6
	2.1.1 ความหมายของ "อาชญากรรม" และ "องค์กรอาชญากรรม"	6
	2.1.1.1 ความหมายของอาชญากรรม.....	7
	2.1.1.2 ความหมายของคำว่า "องค์กรอาชญากรรม".....	9
	2.1.1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และความแตกต่างของความหมาย "อาชญากรรม" และ "องค์กรอาชญากรรม".....	10
	2.1.2 รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรม.....	11
	2.1.2.1 รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรมในต่างประเทศ	11
	2.1.2.2 รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย	18

2.1.3 ลักษณะทั่วไปของอาชญากรรม (Crime) ที่ดำเนินการโดยองค์กร อาชญากรรม (Organized Crime)	24
2.1.3.1 องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ในต่างประเทศ	25
2.1.3.2 องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ในประเทศไทย	27
2.2 อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งใน ลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 และและพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และ การลงโทษการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	28
2.2.1 สาระสำคัญของอนุสัญญาและพิธีสาร	29
2.2.2 คำนิยามขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามอนุสัญญา	30
2.2.3 คำนิยามของการค้ำมนุษย์ตามพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และการ ลงโทษการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	33
2.2.4 มาตรการทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับความผิดฐานค้ำมนุษย์ ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้ง ในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000.....	35
2.2.4.1 การกำหนดให้มีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมเป็น ความผิดอาญา	35
2.2.4.2 กำหนดให้การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอาชญากรรม เป็นความผิดอาญา	37
2.2.4.3 กำหนดหลักการเรื่องความรับผิดชอบของนิติบุคคล	38
2.2.4.4 การริบทรัพย์สินและการยึดทรัพย์.....	41
2.2.4.5 เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ	44
2.2.4.6 กำหนดให้การขัดขวางความยุติธรรมเป็นความผิดอาญา	45
2.2.4.7 การให้ความคุ้มครองแก่พยาน ญาติและบุคคลใกล้ชิด.....	48
2.2.5 มาตรการทางกฎหมายที่สำคัญในพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	49
2.2.5.1 การกำหนดให้การค้ำมนุษย์เป็นความผิดอาญา.....	49
2.2.5.2 การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์..	53
2.2.5.3 การกำหนดสถานะของผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ในรัฐผู้รับ การค้ำมนุษย์	55
2.2.5.4 การส่งกลับซึ่งผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์.....	55

บทที่

หน้า

2.3	การคุ้มครองตามกฎหมายไทย	57
2.3.1	ประวัติการคุ้มครองในประเทศไทย	57
2.3.2	คำนิยามของการคุ้มครองตามกฎหมายไทย	62
2.3.3	สภาพปัญหา รูปแบบและวิธีการคุ้มครองในประเทศไทย: อดีต-ปัจจุบัน..	63
2.3.4	การคุ้มครองกับองค์การอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย	69
2.3.4.1	ความหมายขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายไทย	70
2.3.4.2	องค์การอาชญากรรมของไทย	74
2.3.4.3	องค์การอาชญากรรมต่างชาติที่ดำเนินการในประเทศไทย	75
2.3.4.4	ความเกี่ยวพันระหว่างองค์การอาชญากรรมข้ามชาติกับ ธุรกิจคุ้มครองจากข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ	76
2.3.5	อุปสรรคและปัญหาในการปราบปรามการคุ้มครองโดย องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ.....	77
2.3.5.1	มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์การอาชญากรรม ...	77
2.3.5.2	ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา.....	80
2.3.5.3	ความเชี่ยวชาญของหน่วยงานและบุคลากร	81
2.3.5.4	งบประมาณ.....	81
2.3.5.5	นโยบายของรัฐ	82
3	หลักการสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy)	82
3.1	หลักการสมคบกันกระทำความผิดตามกฎหมาย Common Law.....	83
3.1.1	ความหมายของ "หลักการสมคบกันกระทำความผิด"	85
3.1.2	โครงสร้างความผิดทางอาญากับหลักการสมคบกันกระทำความผิด	88
3.2	ประวัติการนำมาตรการกฎหมายเรื่องหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้ ในการปราบปรามอาชญากรรมตามกฎหมายไทย.....	95
3.2.1	ความหมายของหลักการสมคบกันกระทำความผิด.....	96
3.2.2	โครงสร้างความผิดทางอาญากับหลักการสมคบกันกระทำความผิด	96
3.2.3	ความผิดฐานสมคบที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายเฉพาะอื่นๆ	102
3.3	เปรียบเทียบหลักการสมคบกันกระทำความผิดตามระบบกฎหมาย Common Law และระบบกฎหมายประเทศไทย	108
3.4	ข้อดีและประโยชน์ของทฤษฎีหลักการสมคบกันกระทำความผิด	111
3.5	ทฤษฎีการกระทำที่ปรากฏออกมาภายนอก (Overt Act Theory)	112

บทที่	ญ หน้า
3.5.1 ความหมาย "การกระทำที่ปรากฏออกมาภายนอก"	113
3.5.2 ข้อดีและประโยชน์ของทฤษฎีการกระทำที่ปรากฏออกมาภายนอก.....	114
4 วิเคราะห์การนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมาใช้เพื่อปราบปรามการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย	117
4.1 วิเคราะห์การนำมาตราการกฎหมายเรื่องหลักการสมคบกันกระทำความผิดมา ใช้ในการปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	117
4.1.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	117
4.1.2 วิเคราะห์หลักการสมคบกันกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	120
4.1.3 วิเคราะห์หลักการสมคบกันกระทำความผิดเพื่อป้องกันการกระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์.....	129
4.1.4 วิเคราะห์หลักการสมคบกันกระทำความผิดเพื่อป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์	131
4.2 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดมา บังคับใช้ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของ ประเทศไทย.....	138
4.2.1 ปัญหาการตีความเรื่องขอบเขตของการตกลง	138
4.2.2 ปัญหาในด้านกรกำหนดลักษณะนิยามความหมายของการค้ามนุษย์.....	141
4.2.3 ปัญหาในด้านรูปแบบและวิธีการของการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การค้ามนุษย์	142
4.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องพยานหลักฐาน การรับฟัง และการชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐานในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์.....	143
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	146
5.1 บทสรุป	146
5.2 ข้อเสนอแนะ	149
รายการอ้างอิง	152
ภาคผนวก.....	160
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	181

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 เปรียบเทียบความผิดฐานสมคบที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายเฉพาะอื่นๆ.....	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	โครงสร้างการบังคับบัญชาและการควบคุมบงการขององค์การอาชญากรรม..... 15
2.2	โครงสร้างในการบังคับบัญชา และควบคุมบงการขององค์การอาชญากรรม ในประเทศไทย..... 21